

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 26 - Fredete eiendommer i landsverneplan Statkraft

SAUDA III KRAFTVERK

Kommune:

1135/Sauda

Gnr/bnr:

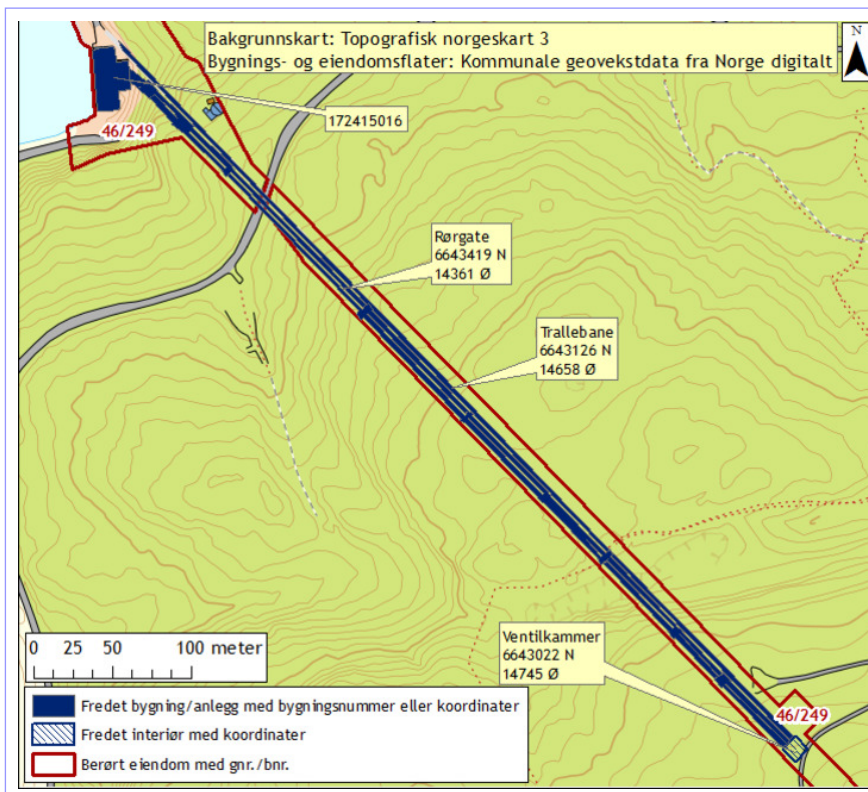
46/249

AskeladdenID:

241582

**Referanse til
landsverneplan:**

Kompleks 9903248

Omfang fredning**Byggnavn**

- Rørgate
- Stasjonsbygning
- Trallebane
- Ventilkammer i fjell

Oppført

1930
1930
1930
1930

Bygningsnr. Gnr/bnr

46/249
172415016 46/249
46/249
46/249

Omfang

Eksteriør
Eksteriør/Interiør
Eksteriør
Interiør

Fredning kompleks

- Omfang:** Fredningen omfatter byggverkene som nevnt ovenfor.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Sauda III som et helhetlig kultur- og kraftproduksjonsmiljø, bygget for industriformål, og som et arkitekturhistorisk viktig eksempel på et kraftverk i Art Deco-stil.
- Begrunnelse:** Kraftstasjonen Sauda III er arkitektonisk unik i både nasjonal- og europeisk sammenheng. Den har særdeles høy arkitektonisk og håndverksmessig kvalitet; dekorelementer og innventar er opprinnelig og visuelt helhetlig utformet. Kraftstasjonen, rørgaten og forankringsklossene med dekorative elementer utgjør et helhetlig kulturmiljø og en arkitektonisk samstemt helhet. Anlegget er representativt for hvordan private utbyggere i de første tiårene på 1900-tallet bygde både industrien og kraftverkene som var nødvendig for denne.

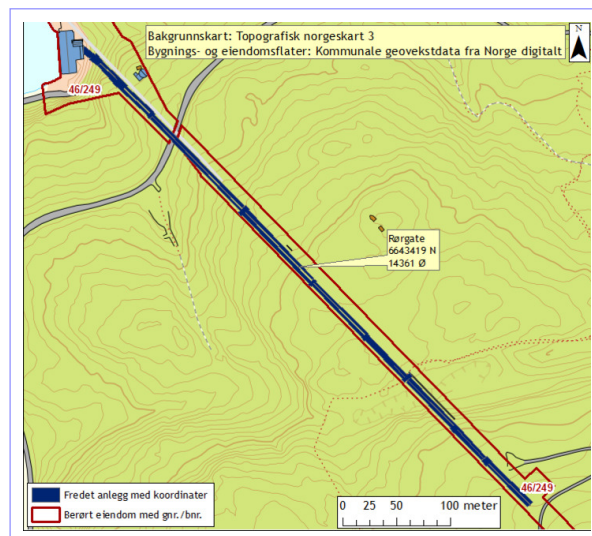

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 26 - Fredete eiendommer i landsverneplan Statkraft

RØRGATE

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	46/249
Oppført:	1930
AskeladdenID:	241582-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903610 Kompleks 9903248

Fredning bygning

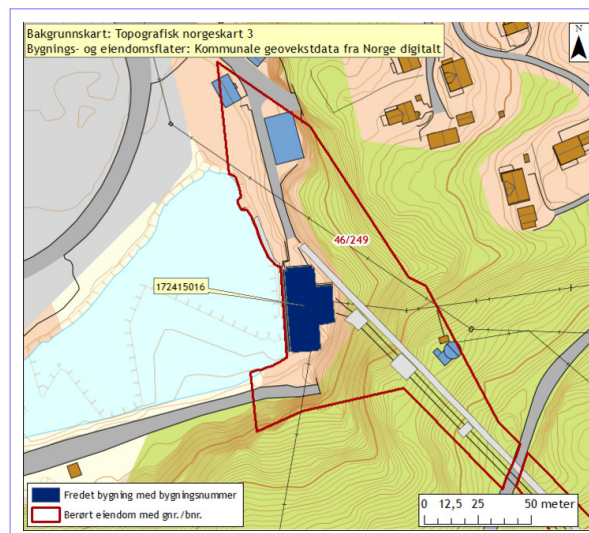
Omfang:	Fredningen omfatter hele rørgaten og inkluderer hovedelementer som fundamentering, festeanordninger og andre tilhørende tekniske installasjoner.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare rørgaten som en del av kultur- og produksjonsmiljøet som kraftverket utgjør. Fredningen skal sikre rørgatas konstruksjon og formspråk og detaljeringen så som tekniske løsninger, materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Rørgaten er opprinnelig og inngår i det helhetlige kraftverksmiljøet som illustrerer produksjonsprosessen ved anlegget. Forankringsklossene er unike grunnet sin dekorative utforming. Utformingen er en forlengelse av kraftstasjonens formspråk og bidrar til det helhetlige uttrykket av anlegget.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 26 - Fredete eiendommer i landsverneplan Statkraft

STASJONSBYGNING

Bygningsnr:	172415016
Gnr/bnr:	46/249
Oppført:	1930
AskeladdenID:	241582-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903609 Kompleks 9903248

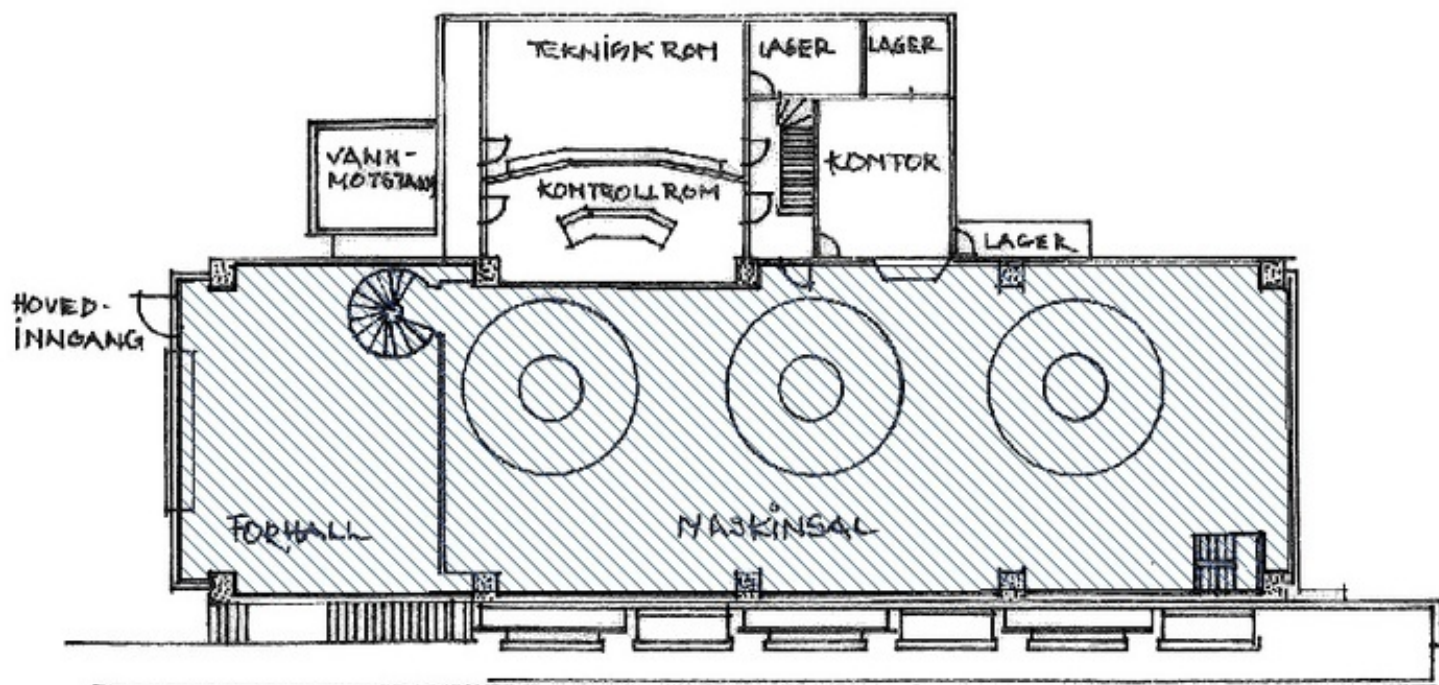

Fredning bygning

Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i forhall og maskinhall. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vindeltrapp, vinduer, dører, gerikter, listverk og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, aggregater, tekniske innretninger, lysarmaturer m.v. er fredet som del av interiøret.
	Omfanget av interiørfredningen er markert på plantegning.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare stasjonsbygningen med dens arkitektoniske formspråk og som en del av kultur- og produksjonsmiljøet som kraftverket utgjør.
	Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
Begrunnelse:	Kraftstasjonsbygningen har en gjennomført arkitektur i både eksteriør og interiør med spesialtegnete detaljer i Art Deco-stil. Den er tegnet av arkitektene Bjercke og Eliassen. Flere innredningsdetaljer, trapp og belysning vitner om at anlegget er formgitt og gjennomført med høy kvalitet.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 26 - Fredete eiendommer i landsverneplan Statkraft

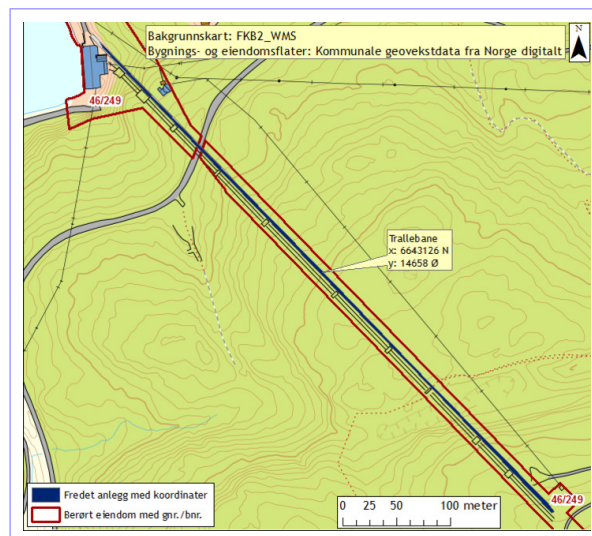
Plantegning stasjonsbyggingen. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 26 - Fredete eiendommer i landsverneplan Statkraft

TRALLEBANE

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	46/249
Oppført:	1930
AskeladdenID:	241582-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903612 Kompleks 9903248

Fredning bygning

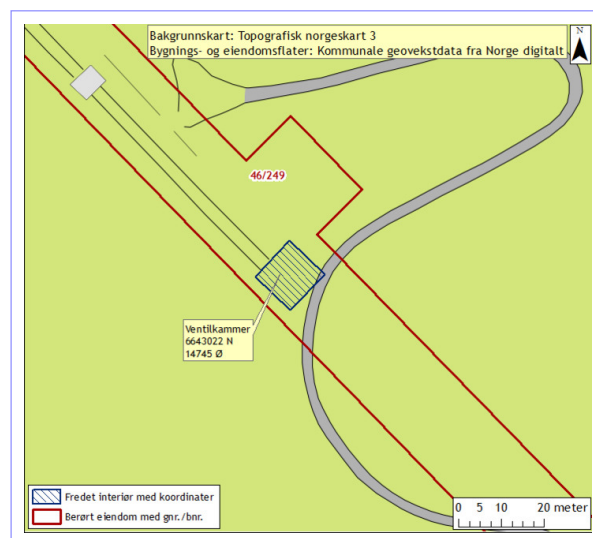
Omfang:	Fredningen omfatter hele trallebanen med skinnegang, trapper, gangbane, vogner og elementer som fundamentering, festeanordninger og andre tilhørende tekniske installasjoner.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare trallebanen som en del av kultur- og produksjonsmiljøet som kraftverket utgjør. Fredningen skal sikre trallebanens konstruksjon og formspråk og detaljeringen så som tekniske løsninger, materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Trallebanen er opprinnelig og inngår i det helhetlige kraftverksmiljøet som illustrerer utviklingen av og produksjonsprosessen ved anlegget. Transportsystemet ble benyttet til å frakte de enkelte deler av rørgata og annet utstyr og materiell for gjennomføring av anleggsutbyggingen.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 26 - Fredete eiendommer i landsverneplan Statkraft

VENTILKAMMER I FJELL

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	46/249
Oppført:	1930
AskeladdenID:	241582-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903611 Kompleks 9903248

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter ventilkammerert med tekniske innretninger for styring av produksjonsvann til rørgate og turbiner, samt maskineri for trallebane.
- Fredningen omfatter bygningens interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som porter samt detaljer som skilt og dekor mv. Fast inventar som tekniske innretninger m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare ventilkammeret som en del av det helhetlige kultur- og produksjonsmiljøet som kraftverket utgjør.
- Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, tekniske innretninger, maskineri samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Ventilkammeret er opprinnelig og utgjør en del av det helhetlige kraftverksmiljøet. Ventilkammeret ligger på toppen av rørgata og danner overgang mellom inntak og fordeling av vann til rørgata. Her ligger også maskineriet for trallebanen. Fjellrommet med sine tekniske innretninger har stor betydning for å kunne forstå anleggets oppbygging og drift samt den historiske betydning dette hadde for produksjonssystemet.